

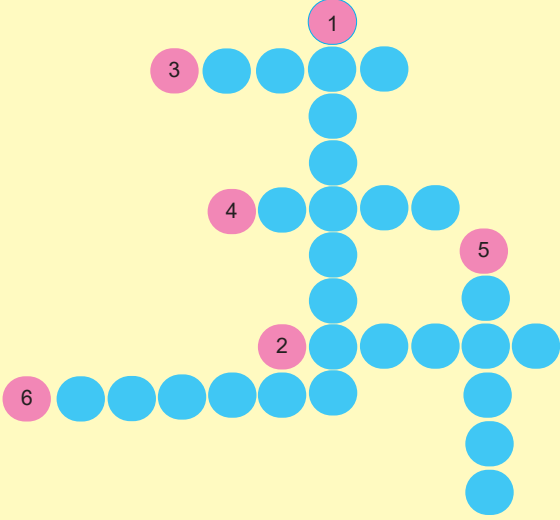
7.SINIF 5. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık KARS Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

- 1.Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı.
2. Gök varlıklarının bütünü.
3. Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza.
4. Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat.
5. Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.
6. Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumda olanı, yağar, yağış.

2. Aşağıda verilen fiilleri taşıdığı özelliklere göre sınıflandırarak kutucuklara yazınız.

başlayabil-, kır-, yazıver-, bağla-, hastalan-, gez-, çöz-, kaçır-, bekleyedur-

3. Aşağıda verilen kurallı birleşik fiilleri türleriyle eşleştiriniz.

Bakakaldım

Tezlik fiili

Sayıvermiş

Yeterlik fiili

Düşeyazdık

Süreklilik fiili

Başarabiliriz

Yaklaşma fiili

4. Aşağıdaki basit zamanlı fiilleri uygun ek fiil ekleriyle birleşik zamanlı fiile çeviriniz.

Ek fiiller, basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı fiile çevirir.

Okumamış

Bakıyor

Sevecek

Söylemiş

5. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- Kurum ve kuruluş isimlerine gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
- Kendisinden sonra açıklama yapılacak olan cümlelerin sonuna noktalı virgül konur.
- Soru işaretinden sonra küçük harfle başlanır.
- Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin sözünden önce kısa çizgi kullanılır.
- Tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta konur.

6. Aşağıdaki cümlelerde yer alan zarfları türleriyle eşleştiriniz.

Az önce yola çıktı.

Tatilden ne zaman döndün?

Okula gitmek için hızla evden çıktı.

Eşyaları dışarı çıkarmalısın.

Hedeflerine ulaşmak için çok çabaladı.

Dilimizde birçok farklı konuyla ilgili çok sayıda deyim bulunmaktadır. Söz gelimi beklemedik bir durum karşısında heyecanlanmak, hayranlık duymak - - - - deyiimiyle; bir şeye ulaşmayı veya bir şeyi yapmayı çok istemek - - - - deyiimiyle; herhangi bir olay karşısında hiçbir tepki göstermeyerek işe karışmamak - - - - deyiimiyle; herhangi bir durum karşısında sıkılıp bunalmak - - - - deyiimiyle ve bir şeyi düşünmek, tasarlamak - - - - deyiimiyle ifade edilir.

Aşağıdaki deyimleri anlamlarına uygun olacak şekilde yukarıda verilen boşluklara yerleştiriniz.

can
atmak

ağız dili
tutulmak

seyirci
kalmak

aklından
geçirmek

içi
daralmak

8. Aşağıda verilen fiilleri yapılarına göre tabloda uygun yerlere yazınız.

kırıldık - görüştüler - gülüyorsun - gel-
terk etti - yapabiliriz - yazacağım
bakakaldı - hissediyorum - kayboldu
gördük - söndürdüler - koşmalı
suladı - mutlu oldu - göz gezdirdi

BASİT FİİLLER

TÜREMİŞ FİİLLER

BİRLEŞİK FİİLLER

9. Aşağıdaki cümlelerde yer alan zarfların (belirteçlerin) altlarını çiziniz ve türlerini belirtiniz.

Örnek: Kozasından yeni çıkan kelebek heyecanlanarak kanat çırpmaya başladı. → durum zarfı

a) Bugün öğleden sonra resim çalışmalarımız olacak. → ..... zarfı

b) Geyikler, taze otları iştahla yiyorlardı. → ..... zarfı

c) Ağaç, birkaç elmasını aşağı düşürdü. → ..... zarfı

d) Fidanlarımız sizce bu yıl ne kadar uzar? → ..... zarfı

e) Durakta biraz beklediler. → ..... zarfı

10. Aşağıdaki konuşma balonunda yer alan deyimleri aşağıdaki not kâğıtlarında yazılı anlamları ile eşleştiriniz. Daha sonra bu deyimleri birer cümlede kullanınız.

A

diline pelesenk etmek

B

baş göstermek

C

yaş tahtaya basmamak

D

sütten ağzı yanmak

E

kolları sıvamak

F

çalışıp çabalamak

Belirmek, ortaya çıkmak, zuhur etmek, vuku bulmak.

Cümlem:

Aynı şeyi durmadan ve her yerde tekrarlamak.

Cümlem:

Bir işte uyanık davranarak aldanmamak.

Cümlem:

Çok gayret göstermek

Cümlem:

Bir iş yapmaya güçlü bir biçimde, istekle hazırlanmak.

Cümlem:

Bir olaydan gerekli dersi alarak uyanık davranmak.

Cümlem:

---

11. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara, kırmızı işaretçilerin içinde verilen uygun zarfları getirerek cümleleri tamamlayınız.

Örnek: Ailesi ile birlikte .....yılar önce..... buraya gelmiş. (zaman zarfı)

Feride, az önce ablamla birlikte ..... çıktı.

Bu kalenin surları acaba ..... yapıldı?

Proje ödevlerimizi ..... teslim edeceğiz.

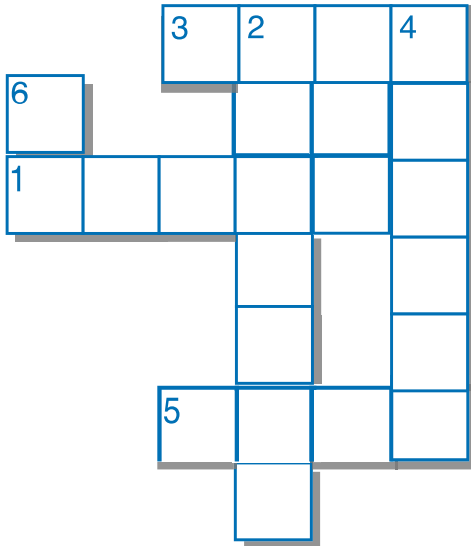
Amaçladığımız büyük başarılarla ancak ..... ulaşabiliriz.

Barış Manço'nun şarkılarını ben de ..... dinlemişimdir.

12. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

1) Koşmak fiilinin birinci kişi di'li geçmiş zaman çekimi.

2) Gereksiz yere para harcamaktan hoşlanmayan, harcamada tutuma dikkat eden kimse.

3) Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od.

4) İçine, üzerine mum yerleştirilen metal destek.

5) Toplanılan geniş düzlük.

6) Beyaz.

13. Aşağıdaki cümlelerde geçen fiillerin yapısını noktalı yerlere yazınız.

14. Aşağıdaki tahtada yazan metinde parantezlerin içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Doğanın
değerini gerçekten biliyor muyuz( )
Bana kalırsa bilmiyoruz( )
Eğer bilseydik çöplerimizi( ) atıklarımızı ona göre yok
etmez miydik( )
Çevrenizde kaç kişi atıklarını
geri dönüşüme göndermiş( ) kaç tane atıkları
değerlendirmiş( ) Bu yüzden
şunu hiç
unutmayın( )
Doğa( ) yeri
doldurulamayan
bir varlıktır( )

15. Aşağıdaki fiilleri anlam özelliklerine göre kutucuklara yazınız.

anlatmak - gülmek - gitmek - solmak - görmek - uzanmak -
uyanmak - ağarmak - sormak - dinlemek - çıkmak - paslanmak

İŞ (KILIŞ)

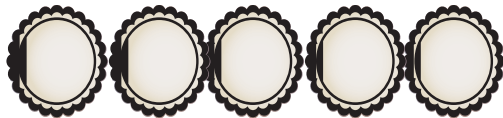
DURUM

OLUŞ

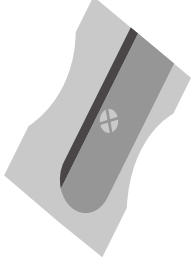
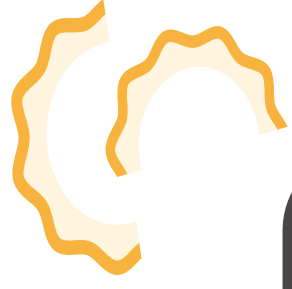
16. Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

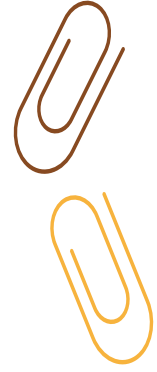
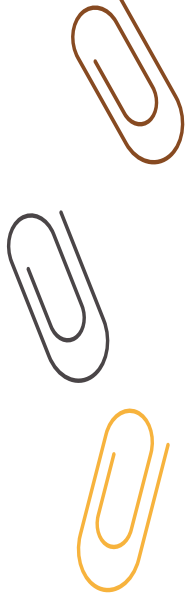
17. Aşağıda iş (kılış) anlamı taşıyan kelimeleri belirleyip ilk harflerini sırasıyla en alttaki yuvarlakların içine yazarak şifreyi bulunuz.

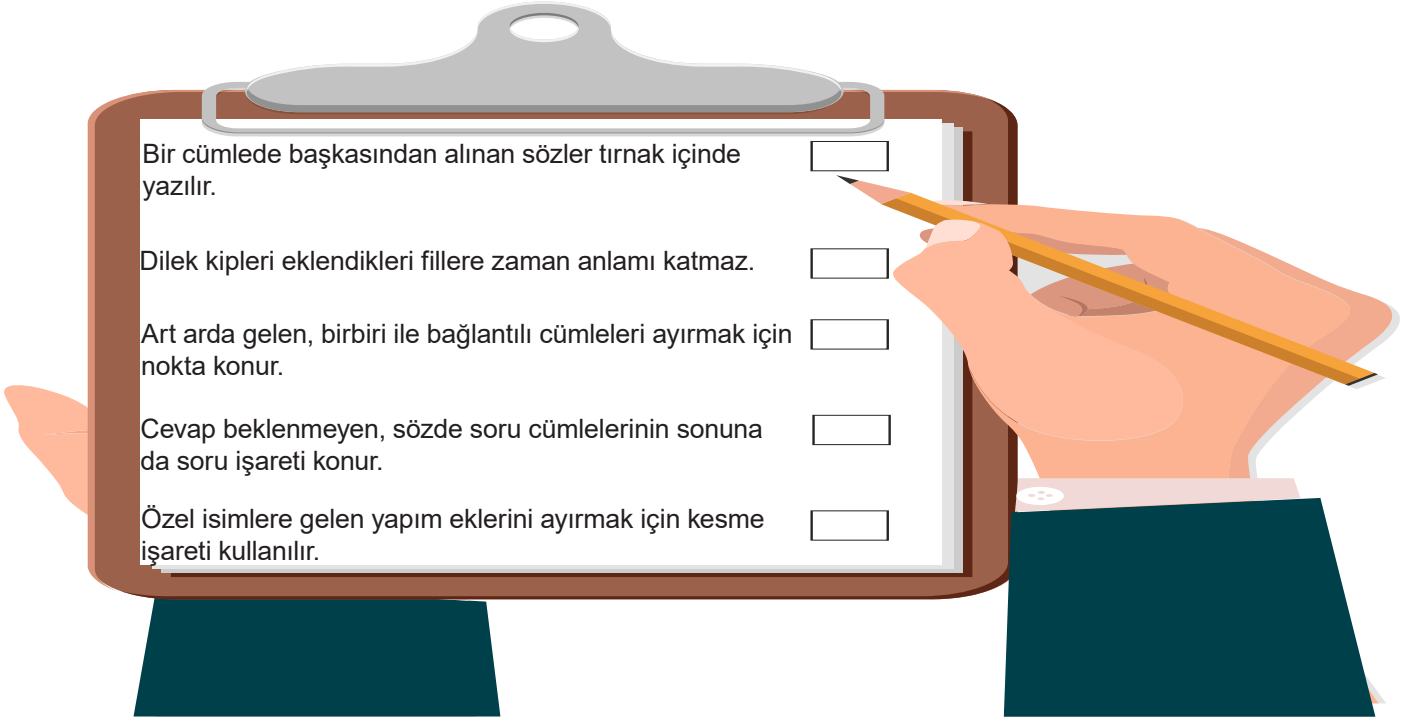
18. Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilleri inceleyip anlam özelliklerine uygun kutucukları işaretleyiniz.

Cümleler	İŞ	DURUM	OLUŞ
Arkadaşlar, pet şişeleri alın yerden!	☐	☐	☐
Parkta temiz çimenlere uzandı.	☐	☐	☐
Küçük çocuk, çöpleri yerden alınca şaşkırdılar.	☐	☐	☐
Bahçe temizliğinden sonra acıktım.	☐	☐	☐
Gazeteleri geri dönüşüm kutusuna attı.	☐	☐	☐

19. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanın başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

20. Aşağıdaki cümlelerde bulunan fiilleri yapısına göre eşleştiriniz.

Süreklilik Fiili

Öyle kendinden emin konuşuyordu ki mangalda kül bırakmıyordu.

Yardımcı Eylemle Yapılan Birleşik Fiil

Ağabeyimin dikkatsizliği yüzünden halı yanaydı.

Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil

Bu yöreye ait dünden bugüne birçok efsane anlatılagelmiş.

Yaklaşma Fiili

Sesleri artık daha iyi fark ediyorum.

21. Aşağıdaki cümlelerde hangi düşünceyi geliştirme yollarının kullanıldığını altına yazınız.

Doğa ile iç içe olmak gerektiğini ne güzel anlatmıştır Mevlâna: "Gelin bağlara, yeşiller kuşanan doğayı görün. Her köşede bir çiçek dükkânı açan doğayı görün. Güller gülerek sesleniyor güllere, susarak doğayı görün."
Mevlâna

Gelin gibi süslenmişti tüm ağaçlar. Yazın gelişini kutluyorlardı. Haylaz bir çocuk gibi uğuldayan rüzgâr, çınar ağacının gür dallarının okşuyordu şefkatle.

.....

.....

Türkiye'nin orman bakımından en fakir bölgesi Güneydoğu Anadolu iken en zengin bölgesi Karadeniz'dir.

Bazı atık maddeler doğada binlerce yılda bile yok olmuyor. Plastik atıklar 1000 yıl, pet şişe 400 yıl, sakız 5 yıl ila 25 yıl arasında doğada kaybolmaktadır. Bu nedenle çöplerimizi doğaya atmadan önce iki defa düşünmeliyiz.

.....

.....

22. Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun geçiş ve bağlantı ifadeleri ile doldurunuz.

1. Plastik dayanıklı olmasının yanı sıra oldukça da ucuzdur. - - - o kadar ucuzdur ki çoğu plastik ürün yalnızca bir kez kullanılmak üzere üretilir.

2. Bu kadar çeşitli kullanım alanına rağmen plastik hiç de çevreci bir malzeme değildir - - - plastik doğada biyolojik olarak çözünmez.

3. Rüzgâr ve yağmur yüzünden sürüklenmiş çoğu çöp, denizlere ve okyanuslara kadar taşınır - - - yolculukları burada da bitmez.

4. Plastik parçaları içtiğimiz suya ya da yediğimiz balığa geçiyor - - - düşünmeden attığımız plastik çöpler, uzun yollardan geçip bizim tabağımıza geri geliyor.

23. Aşağıda zarflarla ilgili verilen bilgilerden doğru olanlara “D”, yanlış olanlara “Y” yazınız.

Zarfların eş anlamlısı belirteçtir.

Yer-yön zarfları durum ekiyle birlikte kullanılırsa zarf değil, isim görevi yapar.

“Dolu, hızlı hızlı yağıyordu.” cümlesinde ikileme, sıfat görevinde kullanılmıştır.

Zaman zarfları eylemlerin zamanını belirtir.

“Ödevlerini bitirince buluşalım.” cümlesinde zarf yoktur.

24. Bir iş ya da olayın önüne geçilemez, tehlikeli bir durum alması anlamında - - - -, bir kimseye asılsız ithamlarda bulunma - - - -, samimi davranma - - - -, söz verdiği bir şeyden vazgeçmeye - - - - gibi deyimler kullanılır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla gelecek olacak deyimler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) ateşle oynamak / çam devirmek / iç etmek / yabana atmak
- B) çantada keklik / ağız kalabalığına getirmek / al aşağı etmek / balık istifi
- C) ateş bacayı sarmak / çamur atmak / içli dışlı olmak / yan çizmek
- D) basireti bağlanmak / damarına basmak / ne oldum delisi / rest çekmek

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terk edilmiş alışkanlık anlamı vardır?

- A) Küresel ısınmanın etkileri ülkemizde de kendini göstermeye başladı.
- B) Hayvanları korumak için herkes üstüne düşeni yapmalı.
- C) İnsanlar çevreyi önemseyip çöpleri çöp kutusuna atıyordu.
- D) Çevre kirliliğini önleyici çalışmalar yapmış.

26. Çevre eğitimi; çevrenin korunmasının önemini sistemli ve bilimsel yollarla öğretme olarak tanımlanmaktadır. Amacı ise çevre problemleri hakkında duyarlı olan ve olası çözümler üretecek yetenekte bireyler yetiştirmektir. İnsanlarda çevre bilincinin, doğa sevgisi ve çevre korumacılığın kalıcı davranışlara ve yaşam biçimine dönüşmesinde eğitimin rolü ve etkisi büyüktür. Ancak bilinçli ve duyarlı bir toplumun oluşması için çevre eğitiminin çok küçük yaşlarda verilmesi gerekmektedir.

Bu metinde yazarın savunduğu düşünceye en uygun atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağaç yaş iken eğilir.
- B) Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur.
- C) Her ağacın meyvesi olmaz.
- D) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.

27. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Fabrika bacalarından çıkan dumanların zararsız olduğunu savunarak damarıma basıyordu.
- B) Sokaktaki hayvanların sığınacak bir yer aradığını her gördüğümde içime bir ateş düşer.
- C) Geri dönüşüme gönderilmeyen plastiklerin doğaya verdiği zararı yabana atmamalıyız.
- D) Doğayı korumak, çevreyi kirliletmemek herkesin görevidir.

28. Yapım eki alan fiillere "türemiş fiil" denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş fiil kullanılmamıştır?

- A) Bütün gün boyunca köyümüzün çeşitli yerlerinde ateşler yakıldı.
- B) Hepimiz onun yeni şarkısını duyduk.
- C) Aldığı bu haberle oldukça sarsıldı.
- D) En yeni gömleğini yanlış ütölemiş.

29.

PAPATYALAR

Bahar olsun da seyredin
Nasıl süsler bayırları,
Zümrüt gibi çayırları,
Yüze güler o incecik
Gelin yüzlü papatyalar,
Altın gözlü papatyalar.

Tevfik FİKRET

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?

- A) Benzetme – Abartma
- B) Kişileştirme – Zıtlık
- C) Abartma – Zıtlık
- D) Kişileştirme – Benzetme

30. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yanlış anlamda kullanılmıştır?**

- A) Doğanın yok oluşuna seyirci kalamayız.
- B) Ali, arkadaşının yaptığı iyiliklere hep göz yumuyordu.
- C) Başarıya ulaşmak için herkesten çok çaba harcamak gerekir.
- D) Bir an sınıftan çıkmayı aklından geçirdi.

31. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terk edilmiş bir alışkanlık anlamı vardır?**

- A) Eskiden arkadaşlarımızla daha sık görüşürdük.
- B) Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır.
- C) Doğa ile savaş hâlindeyiz, eğer kazanırsak aslında kaybedeceğiz.
- D) Buraya geçen hafta da gelmiştik.

32. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Sorunlara karşı çözüm üretebilmeliyiz.
- B) Ödevlerinde kardeşine yardım ederdi Kürşat.
- C) İşleri zamanında bitirdiğine memnun olmuştu.
- D) Olası bir tehlikeye karşın hemen terketti binayı.

33. I.Gökyüzünün başka rengi de varmış!
II.Geç fark ettim taşın sert olduğunu.
III.Su insanı boğar, ateş yakarmış!
IV. Her doğan günün bir dert olduğunu,

Yukarıda numaralandırılmış dizelerin hangisinde birleşik zamanlı fiil vardır?

- A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.

34. Türemiş fiiller bazen isim kök ya da gövdelerinden, bazen fiil kök ya da gövdelerinden türetilir.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde her iki durumu da örnekleyen türemiş fiiller vardır?

- A) Bütün boyalar, kalemler, defterler sıralara dizildi; evler, ağaçlar, denizler, bulutlar çizildi.
B) Çocukcağız ancak bir haftaya iyileşti fakat bu sefer de sıra arkadaşta hastalandı.
C) Biraz sonra gün kararacaktı neyse ki bütün elmaları kasalara doldurmuştuk.
D) Konuklarımıza tarihî mekânları gezdirdiler, önce kalede duruldu ve kılavuza kalenin tarihi soruldu.

35. Fiiller, haber ya da dilek kipi alırlarsa basit çekimli olurlar. Çekimli fiiller “idi, imiş veya ise” ek eylemlerinden birini alırlarsa birleşik çekimli olurlar. Söz gelimi “koşuyor” sözcüğü basit çekimli, “koşuyordu” sözcüğü ise birleşik çekimlidir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisindeki eylem, dilek kipi ve ek eylem olarak birleşik çekimli olmuştur?

- A) Eğer yeterince yağmur yağdıysa bu sene mahsul bol olacak demektir.
B) Aslında önce eve gitmeli, annesinden izin almalıymış.
C) Meğer Keloğan, o sırada türkü söyleyerek kırlardan dönüyormuş.
D) Biraz da nane koysan bence yemek çok lezzetli olacak.

36. “Sekendiz” sözcüğünü hiç duydunuz mu? Güneş’e yakınlık açısından altıncı olan bir gezegen var, Güneş sisteminin ikinci büyük gezegeni. Evet, Sekendiz aslında Satürn’ün pek kullanılmayan diğer adıdır. Satürn’ün yani Sekendiz’in halkalarını ilginç buluyor musunuz peki? Aslında Jüpiter’in, Neptün’ün veya Uranüs’ün de halkaları vardır ama hiçbirininki Satürn’ün halkaları gibi gösterişli değildir. İnsanoğlu, bu halkaların yapısını hep merak etmiştir. Bu merakı gidermek için Cassini (Kassini) adlı uzay aracı 2017 yılında 26 Nisan’da başlayarak Satürn’ün halkaları arasına dalış yapmıştır. Toplam 22 kere gerçekleşen bu keşif dalışları sayesinde merakımız bir ölçüde de olsa giderilmiştir.

Bu parçada kesme işareti (') aşağıdaki görevlerinden hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
B) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.
C) Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.
D) Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.

37. Bir kişinin kendi yaşam öyküsü üzerine yazdığı esere öz yaşam öyküsü (otobiyografi) denir.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi bir öz yaşam öyküsünden alınmış olabilir?

A) O zamanlar bu evin üst katında Şerife Hanım otururdu. Mahalledeki herkes, bu şehirliydi; bir tek Şerife Hanım başka şehirden gelmişti. İzmir'den mi, İstanbul'dan mı, Bursa'dan mı yoksa başka bir şehirden mi gelmişti; pek bilen de yoktu. Belki soran da yoktu. Yüzünde tebessüm eksik olmayan bu kadını işte ilk türküyü bana okuyan, sonra ezberlettiren.

B) Sıcak, kesilecek gibi değil. Tarlada iş ise daha çok var, hem de yarısından çoğu duruyor. Bir yandan büyükler acelede, bugün bu tarla bitecek. Ne yapmalı, ne etmeli derken aklına bir çözüm geliyor. Atlar da sıcaktan bunalmış hani, onları sulamaya götürmek lazım. Babasından alınca atları doğru çaya götürdü. Kendi de çayın üst yanında, suyun kıyısına oturdu.

C) Yazar, 1889 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiş. Babası askerî doktor olduğundan ötürü yazar, Çanakkale'de başladığı eğitimini ayrı ayrı illerde sürdürmüştü. Eğitimini tamamladıktan sonra ise Türkçe ve Fransızca öğretmenliği yapmış. Bu dönem Birinci Dünya Savaşı'nın başına denk geliyor. Yazarımızın yazın yaşamı da bu sıralarda başlıyor.

D) Köyün en uzak köşesinde bir başıma dururum ben. Ama yalnız değilim, köyde kimse yalnız olmaz zaten. Yüzlerce kuş, onlarca kedi, bilmem kaç tane sincap, börtü böcek tanırım. Hepsiyle de aram gayet güzeldir. En çok da alaca güvercinle anlaşırım. Her gün gelir, konar dallarımdan birine. Köyde gördüklerini anlatır bana. Çoğu zaman yüksek dallarımdan birinde uyur.

38. Samsun ilindeki Kızılırmak Kuş Cenneti'nde "mavi kuyruklu bülbül" görüldü. Konuyla ilgili açıklama yapan yetkililer, bu kuşun Kızılırmak Kuş Cenneti'nde ilk defa, Türkiye'de ise üçüncü defa görüldüğü söylediler. Bu kuş türünün görülmesiyle beraber Kızılırmak Kuş Cenneti'nde tespit edilen tür sayısının 358'e ulaştığı belirtildi. Mavi kuyruklu bülbül, asıl olarak Rusya ve Doğu Asya'da görülen bir tür. Buna karşın zaman zaman farklı bölgelerde de bu kuş türüne rastlanabiliyor. Bu kuş türünün rastlandığı Kızılırmak Kuş Cenneti'nde ise Türkiye'deki 480 kuş türünden 358'i görülmüş durumda. Bu alan, sahip olduğu doğal zenginlikler sayesinde ülkemizin önemli doğal sistemlerinden birisini oluşturuyor.

Aşağıdaki soruların hangisinin yanıtı bu parçada yoktur?

A) Mavi kuyruklu bülbül görülmeden önce Kızılırmak Kuş Cenneti'nde kaç kuş türü görülmüştür?

B) Mavi kuyruklu bülbülün Türkiye'de daha önce görüldüğü diğer iki yer nerelerdir?

C) Kızılırmak Kuş Cenneti'nde Türkiye'de görülen kuşların ne kadarlık kısmına rastlanmıştır?

D) Mavi kuyruklu bülbülün normal koşullarda en çok görüleceği yerler nerelerdir?

KARS ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

39. Konuşurma sanatı, hayvanlar, bitkiler vb. insan dışı varlıkların söz söylemesi yoluyla yapılır. Konuşurma sanatının bulunduğu her cümlede ya da metinde aynı zamanda kişileştirme sanatı da vardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisi bu duruma örnek değildir?

A) Bahçedeki kırmızı gül, mor menekşeye "Günün nasıl geçti?" diye seslendi.

B) Küçük kedi, tavşana "İyi günler dilerim arkadaşım!" diyerek veda etti.

C) "Beni yolun karşısına geçirir misin?" dedi yaşlı kaplumbağa.

D) Karınca, kitapta kendi masalını görmüş ve bunu arkadaşıyla paylaşmak istemiş.

40. İklim koşulları, yerleşim ve barınma üzerinde hem dolaylı hem doğrudan etkilere sahiptir. Nüfus, genel olarak sıcak bölgelerde daha yoğundur. Bu durum iklimin doğrudan etkisine örnek olarak verilebilir. Dolaylı etkisine ise şu örneğin verilmesi yanlış olmaz: İklim; bitki örtüsünü, yer yapısını etkiler. Söz gelimi Karadeniz Bölgesi'nde bol miktarda ağaç, Akdeniz Bölgesi'nde taş vardır. Fakat İç Anadolu Bölgesi'nde ne taş boldur ne de ağaç. Bu yüzden - - - -

Bu metin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa anlam akışı bozulur?

- A) Karadeniz Bölgesi'nde ağaçtan, Akdeniz Bölgesi'nde taştan yapılan evlere sıkça denk gelmek mümkündür.
- B) İç Anadolu Bölgesi'nde ağaçtan ya da taştan ev yapmak, diğer iki bölgeye nispeten daha az rastlanan bir durumdur.
- C) İç Anadolu'da iklimin, yerleşim ve barınma üzerindeki etkilerini tespit etmek neredeyse mümkün değildir.
- D) İç Anadolu Bölgesi'nde ev yapımında ağaç veya taş malzeme yerine başka seçeneklere yönelme söz konusu olabilmektedir.

41. Bahçemin her köşesinde
Kar var yine
En güzelinden, en temizinden
Toprağının gizli yerlerinde
Kardelen var yine
En güzelinden, en beyazından

Bu dizelerin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memleket sevgisi
- B) Doğa sevgisi
- C) Bahar özlemi
- D) Yaşama sevinci

42. Geçiş ve bağlantı ifadeleri, konuşmalarımızdaki öğeleri birbirine çeşitli açılardan bağlar. Bazı ifadeler, önceki düşüncemizi desteklemek ya da özetlemek için kullanılabilir. Bazı ifadelerse düşüncemizde yön değişimi yapar, önceki yargımızın aksine geçiş yapmamızı sağlar. Örneğin "İyi oynadık fakat gol atamadık." cümlesindeki "fakat" ifadesi, olumlu bir yargıdan olumsuz bir yargıya geçişi sağlamıştır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, parçadaki gibi düşüncenin yönünü değiştiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) Su yosunları (algler) ciddi oranda oksijen üretir hatta su yosunlarının, ağaçlardan daha çok oksijen ürettiği söylenir.
- B) Bu gösteri için oyuncular çok çalıştı, pek çok kişiye davetiye gönderildi. Ne var ki kötü hava koşulları nedeniyle gösteri bir gün ertelendi.
- C) Bu şehre her yıl milyonlarca yerli ve yabancı gezgin gelir. Başka bir deyişle bu şehir, yıldan yıla ziyaretçi akınına uğrar.
- D) Kitaplığında öykü kitaplarının çokluğu özellikle Ömer Seyfettin ve Sait Faik'in büyük yer kaplaması ilgimi çekti.

43. Attığınız çöplerin çevreye verdiği zarar o kadar derindir ki birçoğu, doğada çözünmez.

Bu cümledeki altı çizili fiilin yapı bakımından özdeşi aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Atıklar olduğu yerde kalmaz yediklerimize ve içtiklerimize kadar ulaşır.
- B) Canlılar çöplerden oldukça fazla etkilenir.
- C) Deniz kirliliği balıkların yaşamını tehdit eder.
- D) Çevre kirliliğini önlemek için projeler yapılmaktadır.

44. Kuşların göç vakti geldi, şimdi hepsi göç etmiştir.

Ek fiilin bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Herkes ödülü kimin alacağını biliyordu.
- B) İlk Çağ, yazının bulunmasıyla başlamıştır.
- C) Ormandaki hayvanlar çoktan kaçmıştır.
- D) Eskiden sık sık projelerde görev almış.

45. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde süreklilik (süreklilik) fiili vardır?

- A) İşlerimizi bitirince bahçedeki çöpleri toplarız.
- B) Siz de çevre kirliliğini önleyici çalışmalar yapabilirsiniz.
- C) Hazırlıklarınızı bitiriverin de bahçeye fidan dikelim.
- D) Yere çöplerini atan adamın arkasından bakakaldı.

46. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı fiil vardır?

- A) Biriktirdiği atıkları görevlilere vermek için bekliyordu.
- B) Leylekler hava soğuyunca sıcak bölgelere göçüyor.
- C) Pet şişeler yıllarca doğada kalıyor.
- D) Toprak erozyonunu önlemek için toprağı ağaçlandırmalıyız.

47. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Kimler bu soruyu çözdü, anlamadım.
- B) İnsan isterse her şeyi başarabilir; dedi.
- C) Tamam, bütün soruları çözün.
- D) Yaşlı, adamların yardımıyla ilerledi.

48.

ÜRÜNLERİN DOĞADA YOK OLUŞ SÜRELERİ					
CAM ŞİŞE 4000 yıl	ÇIKLET 5 yıl	KUTU KOLA 10 yıl	PET ŞİŞE 400 yıl	ŞİĞARA FİLTRESİ 2 yıl	PLASTİK MALZEME 1000 yıl
PLASTİK ÇAKMAK 100 yıl	KAĞIT, GAZETE 3 ay	ALÜMİNYUM 100 yıl	TELEFON KARTI 1000 yıl	POLİÜRETAN 1000 yıl	PLASTİK TABAK 500 yıl

Bu görselden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kağıt, doğada en çabuk yok olan maddedir.
- B) Plastik malzemeler uzun yıllar doğada kalır.
- C) Cam malzemeleri doğa için çok kullanmalıyız.
- D) Alüminyum, pet şişeden daha kısa zamanda yok olur.

49. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) farklı bir amaçla kullanılmıştır?

- A) Tembellik, düşüncesizlik ve bencillik onu bu hâle getirdi.
- B) Hasta, doktorun ne zaman geleceğini sordu.
- C) Terbiyeli, düşünceli, çalışkan bir arkadaşımızdı.
- D) Acılı yemekler, soğuk ayrımlar, güzel sohbetlerle dolu bir ortamdı.

50. "ara" fiilinin ikinci tekil kişi, şimdiki zaman hikâyesi çekimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arayacaksın
- B) Arıyormuşsun
- C) Arıyordun
- D) Arasaydın

51. Aşağıdaki birleşik fiillerden hangisi diğerlerinden farklı bir yolla yapılmıştır?

- A) Bizimle tatile gelmek için can atıyor.
- B) O da sizin gibi doğayı seven bir insan olabilir.
- C) Sizin her istediğiniz her an olamaz.
- D) Okulundan ayrılırken arkadaşlarına bakakaldı.

52. I - Kalitesiz malzeme kullanıldığı için yapılan binalar depreme dayanıklı değil.
II - Yeni şifre oluşturmak için telefonunuza gelen kodu girin.
III - Yediklerine dikkat ettiği için kolaylıkla kilo verdi.
IV - Bütün gece kar yağdığından yollar kapandı.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisinde sebep-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

53. Türkiye( )de çöp miktarının yaklaşık % 30( )unun organik atık işletme yöntemiyle geri kazanılabilir nitelikte olduğunu biliyor muydunuz ( )

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (,) (.)
- B) (') (,) (?)
- C) (') (') (.)
- D) (') (') (?)

54. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim **kullanılmamıştır**?

- A) Doğayı izlemek istiyorsan onu çok sevmelisin.
- B) Biz doğayı korudukça doğa bize kucak açar.
- C) Nemrut Dağı'nda güneşin doğuşunu izlerken dilim tutuldu.
- D) Buzulların erimesinden ibret almalıyız.

55. Burası mimarisiyle, atmosferiyle, bulunduğu coğrafyayla ülkedeki en güzel kentti. Özellikle eski yapıların, mimarlığa özgü ayrıntılar içeren ilginç kapı ve pencereleri büyük çeşitlilik gösteriyordu. Bütün bunlar, tarihî liman kentinin geçmişten gelen sözcükleri gibiydi. Bana da onları fotoğraflamak düştü.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin başlığı olmaya **en uygundur**?

- A) Sanatın Güzelliği
- B) Mimarisiyle Büyüleyen Kent
- C) Tarihî Evler
- D) Kentlerin Coğrafyası

56. Duyduğu sözler onu epey üzmüş. Söylediklerimi neden dinlemiyorsun? Sorunlarını uzun uzun anlattı.

Bu cümlelerde yer alan zarfların türü sırasıyla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Miktar Zarfı	B) Durum Zarfı
Soru Zarfı	Yer-Yön Zarfı
Zaman Zarfı	Miktar Zarfı
C) Yer-Yön Zarfı	D) Miktar Zarfı
Durum Zarfı	Soru Zarfı
Zaman Zarfı	Durum Zarfı

57. Soğuk bir kış günüydü. Kar taneleri usul usul yeryüzüne kavuşuyordu. Sokak ortasında bekleyen küçük çocuktan başka kimse yoktu etrafta. Üşüdüğü her hâlden belliydi. Beni görünce bir an irkildi. Bir suçlu gibi gözlerime dik dik baktı. Herhâlde kaçmayı düşünüyordu. Yolun kenarındaki tek tük ağaçlara doğru **dümen kırdı**.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu metindeki altı çizili ifade anlatılmak isteneni karşılayan bir söz kullanılmıştır?

- A) Ters yola giren araba ana yola girmek için yön değiştirdi.
- B) Çevirdiği dolaplar bir bir ortaya çıktı.
- C) Sert dalgalar gemiyi bir sağa bir sola savurdu.
- D) Sinsi bakışlarının altında bir şeyler sakladığı belliydi.

58. Çevre, canlıların hayatları boyunca ilişkilerini sürdürdüğü dış ortamdır. Çevredeki düzenin bozulması ve canlıların hayatlarını olumsuz yönde etkileyen durumları ise çevre kirliliği olarak adlandırılmaktadır. Çevre kirliliği; hava, su, toprak, gürültü kirliliği olarak sınıflandırılabilir. Çevre kirliliğine parfüm ve deodorantların içerdiği gazlar, çevreye atılan çöpler ve plastik maddeler, hastane atıkları vb. sebep olmaktadır.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Tanımlama yapılmıştır.
- B) Çevre kirliliğinin nedenleri üzerinde durulmuştur.
- C) Kirliliğin önüne geçmek için alınması gereken tedbirler belirtilmiştir.
- D) Çevre kirliliğinin türleri ifade edilmiştir.

59. Bir ressam, şair ya da yazar düş gücü ne derece güçlü olursa olsun güzelliği sergileme konusunda doğa ile aşık atamaz. Sanatçı, bu yarışta yenilmeye mahkumdur. Çünkü sanatçı doğayı taklit eder.

Bu parçada geçen "doğaya aşık atmak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğadaki canlılara kötü davranmak
- B) Doğa ile yarışmaya kalkmak
- C) Kendini doğanın bir parçası olarak görmek
- D) Doğadan tamamen ayrı bir yaşam sürmek

60. Bir parçadaki önemli sözcüklerin altının çizilmesi aşağıdaki okuma türlerinden hangisinin uygulandığını gösterir?

- A) Göz atarak okuma
- B) Sessiz okuma
- C) İşaretleyerek okuma
- D) Tartışarak okuma

61. Ceren ve Cem iki kardeştir. Her akşam birlikte kitap okurlar. Okumaya başlamadan önce kardeşler kitabın kapağını, ismini ve içindekileri kısa süre şöyle bir incelerler. Kitabı bitirdikten sonra ise kitapla ilgili düşüncelerini birbirlerine aktarırlar.

Buna göre Ceren ve Cem'in kullandıkları okuma stratejileri sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Not alarak okuma- Sesli okuma
- B) Göz atarak okuma- Hızlı okuma
- C) Tartışarak okuma- Sessiz okuma
- D) Göz atarak okuma-Tartışarak okuma

62. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiil yoktur?

- A) Karıncanın binbir zorlukla topladığını, kaza rüzgârı bir üfleyle dağıtıverir.
- B) Büyük işler başarmak istiyorsan küçük karıncalar gibi çalışkan olmalısın.
- C) Karıncalar çalışkan hayvanlar olarak bilinir.
- D) Karınca, güzelim harmanları görmez de bir tanecik buğdayın üstüne titrer.

63. (I) “Coronavirüs” ismi virüslerin içinde bulunduğu aileyi tanımlamak için kullanılıyor. (II) Latince “corona” kelimesi İngilizce “crown” yani taç anlamına geliyor. (III) Virüslerin yüzeyinde taç benzeri dikensi uzantılar vardır. (IV) Virüsler elektron mikroskobu altında bakıldığında kral tacı gibi görüldüğünden virüslerin aile adı da buradan geliyor.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisinde türemiş fiil bulunmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

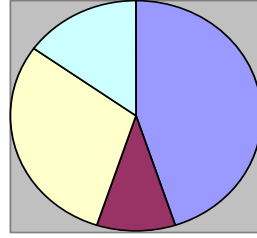
64.

A	A	N	C	K	B	U
S	F	İ	K	İ	R	Ö
Y	A	R	A	M	A	Z
Ü	C	A	C	Ö	Ş	R
K	A	H	F	V	Ç	E
S	N	Y	T	E	R	B
G	Ü	V	E	R	T	E

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bulmacada yer alan sözcüklerden herhangi birine ait değildir?

- A) Gemideki gezilebilecek açık alan.
- B) Ele avuca sığmaz.
- C) Belirli bir konudaki düşünceler, görüşler.
- D) Ürkerek geri çekilir gibi olmak.

65.

Yukarıdaki grafikte bir öğrencinin aylık çözdüğü soru dağılımı verilmiştir.

Bu grafikten aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Aylık soru çözümü sıralamasında fen bilimleri 2. sıradadır.
- B) Fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersinin aylık soru çözümünün toplamı matematik dersinin soru çözümünden azdır.
- C) Bir ay boyunca en çok Türkçe dersinden soru çözülmüştür.
- D) En az soru sosyal bilgiler dersinden çözülmüştür.

66. Doğu Anadolu'nun küçük bir köyündeydi evimiz. Geceleri sobaların yandığı, kışların aylarca sürdüğü, yaz gelince ağaçların gelin gibi süslediği bir köydeydi. Ben dokuz yaşındaydım. Sabah kuş sesleri ile uyanır, ağaçların arasında yeni açmış bir papatya kadar güzel olan okuluma giderdim. Okuldaki en iyi arkadaşım heybetli vücuduyla okulumuzu koruyan çınar ağacıydı. Zil çaldığında hızlıca koşup ağacın altındaki yerime uzanır, bülbül gibi şakıyan kuşları dinlerdim. Ancak bir gün bütün güzellikler kayboldu köyümde. Okulun bahçesi bomboş kaldı. En iyi arkadaşım gitti, kuşlar gitti, kuşlarla birlikte tüm güzellikler de gitti. Ağacımı kesmişlerdi.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
- B) Örneklendirme
- C) Benzetme
- D) Tanık gösterme

67. Avustralya'da eylül ayında rekor düzeydeki hava sıcaklığı ve kuraklık yüzünden çıkan yangınlar kontrol altına alınamıyor. Yangınların bu kadar büyümesi ve kontrol altına alınmamasında yazların daha sıcak ve kuru geçmesinin etkisi vardır. Alevlerin yüksekliğinin 70 metreyi aştığı yangınlar sonucu 28 kişi hayatını kaybetti, çok sayıda kasaba boşaltıldı, milyonlarca hayvan öldü. Dünya Doğayı Koruma Vakfı en son yaptığı açıklamada 1,25 milyar hayvanın hayatını kaybettiği tahmin ettiklerini belirtti. Koala nüfusunun da üçte birinin hayatını kaybettiği düşünülüyor. Yangınlarda şimdiye kadar 10,3 milyon hektar alan yok oldu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- B) Bir haber metninden alınmıştır.
- C) Öyküleyici anlatım söz konusudur.
- D) Karşılaştırma yapılmıştır.

68. Durum zarfları fiilin bildirdiği iş, oluş ve hareketin durumunu belirten zarflardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum zarfı vardır?

- A) Nasıl gideceksin bu saatte?
- B) Parkta oynayan çocuklar içeri girdi.
- C) Derslerine düzenli çalışmalısın.
- D) Seninle yarın parka gidelim.

69.

1	Sınavla ilgili sorularınızı birazdan cevaplayacağım.	Zaman Zarfı
2	Bebek, beşiğinde mışıl mışıl uyuyordu.	Durum Zarfı
3	Arkadaşlarla kütüphanede epey çalıştık.	Miktar Zarfı
4	Elindeki buğdayları balkondan dışarıya serpti.	Yer-yön Zarfı

Bu tabloda numaralı cümlelerden hangisinin karşısına zarf türü yanlış yazılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

70. "Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilir." Mevlâna'nın bu sözünden de anlaşıldığı gibi bütün canlıların yaşamında çok önemli işlevleri olan iletişim, hayvanlar âleminde de büyük bir önem taşımaktadır denebilir. Hayvanların da diğer canlılar gibi temel ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçların karşılanması için her canlı gibi çaba sarf ederler. Hayvanlar da temel gereksinimlerini karşılarken hem birbirleri ile hem de çevre ile etkileşimde bulunmak zorundadırlar. Tıpkı insanlarda görüldüğü gibi hayvanlarda da olumlu bir iletişim süreci mutluluğun temelini oluşturmaktadır. İletişim sürecinin olumlu bir şekilde ilerleyebilmesi içinde iletişimi kolaylaştıran birtakım temel koşullar bulunmaktadır. Bu temel koşullardan biri ise empati kurabilmektir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
- B) Açıklayıcı anlatıma başvurulmuştur.
- C) Karşılaştırma yapılmıştır.
- D) Tanım cümlesine yer verilmiştir.

71. Aşağıdakilerden hangisi haber yazılarının bir özelliğidir?

- A) Az sözle çok şey anlatmak amaçlanır.
- B) Söz sanatları yoğun ve etkili bir biçimde kullanılır.
- C) Dil; yalın, akıcı ve açık olmalıdır.
- D) Haberi ilgi çekici hale getirebilmek için olaylar abartılarak verilmelidir.

72.

Bu görselden aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Halkın giyim kuşam şekli
- B) Mimari yapıların özellikleri
- C) Hangi ulaşım araçlarının kullanıldığı
- D) Ticarete kullanılan ölçü aletleri

73. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf, durum bildirmektedir?

- A) İki saat sonra işlerim bitecek.
- B) Elindekileri hızlıca bırakıp çıktı.
- C) Kendine biraz vakit ayırmalısın.
- D) Haftaya İzmir'e gideceğim.

74. (I) Zamanın değerini gerçekten biliyor muyuz? (II) Bana kalırsa bilmiyoruz. (III) Eğer bilseydik işlerimizi, hayatımızı ona göre planlamaz mıydık? (IV) Bu yüzden şunu hiç unutmayın: Zaman, asla yeri doldurulamayan bir kavramdır. (V) Bakın çevrenize kaç kişi zamanı verimli kullanmış, kaç planlı hayat sürmüştü?

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V

TEMA Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı

29^{YIL}

DÜNYA'DA BİR İLKİ BAŞARDIK!

Land for Life

TEMA Vakfı, Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sekreteryası UNCCD önderliğinde bu yıl ilk kez verilen Land For Life - Yaşam İçin Toprak Ödülü'ne layık bulundu.

20. yılımızı ödülle taçlandırmamızda emeği olan Türkiye çapında tüm temsilcilerimize, 450.000'i aşkın gönüllümüze, bize destek verenlere, çalışanlarımıza ve BM Çölleşmeyle Mücadele Sekreteryası UNCCD'ye teşekkür ederiz.

Bu görselden hareketle aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenir?

- A) Land For Life – Yaşam İçin Toprak ödülü, Birleşmiş Milletler Sekreteryası UNCCD tarafından verilen tek ödüldür.
- B) Birleşmiş Milletler Sekreteryası UNCCD tarafından verilen Land For Life – Yaşam İçin Toprak ödülüne sadece TEMA Vakfı aday gösterilmiştir.
- C) TEMA Vakfı, Land For Life – Yaşam İçin Toprak ödülünü Türkiye çapında temsilcileri, 450.000'den fazla gönüllünün çabaları neticesinde almıştır.
- D) Land For Life – Yaşam İçin Toprak, TEMA Vakfının 20. Kuruluş yılına kadar çevresel etkinlikleri sonucunda kazandığı tek ödüldür.

76.

Mehmet, Selin, Furkan ve Ece dergi editörleridir. Her biri, dergisiyle ilgili şu bilgileri vermektedir:

Mehmet: Benim editörlük yaptığım dergi doğayla ilgilidir. Dergimiz doğayla ilgili bütün konuları içermektedir. Ayrıca dergimiz yılda 6 defa yayımlanmaktadır.

Selin: Benim çalıştığım dergi yılda 12 defa yayımlanır. Tarım ürünleri, meyveler, sebzeler, et ve süt ürünleri ve diğer gıdalarla ilgili yazılar yazarız.

Furkan: Benim editörü olduğum dergide bitkiler, hayvanlar, doğal kaynaklar ve daha birçok alanda yazılar yayımlanmaktadır. Dergimizi yılda 12 kere yayımlıyoruz.

Ece: Benim çalıştığım dergi iki ayda bir yayımlanır. Dergimizde doğayla ilgili pek çok konu bulunabilir ama ağırlıklı olarak su kaynakları ve enerji üzerinde dururuz.

Buna göre kapağı verilen derginin editörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet
- B) Selin
- C) Furkan
- D) Ece

77.

Lokal Doğa Olayı: Sadece bir bölgede etkili olan ve başka bölgeleri etkilemeyen doğa olayı.

Global Doğa Olayı: Sadece bir yöreyi değil, dünyanın birçok yerini etkileyen doğa olayı.

Aşağıdaki doğa olaylarından hangisi lokal bir doğa olayı iken global bir doğa olayına dönüşmüştür?

- A)** Artan sera gazlarının etkisiyle küresel ısınmanın meydana gelmesi ve kutuplarda buzulların erimesi, okyanus sularının seviyelerinin ve sıcaklıklarının yükselmesi, kışların çok sert, yazların ise çok kurak geçtiği dönemlerin tüm dünyada gözlemlenmeye başlaması.
- B)** Avustralya'da 2019 yılının Eylül ayında başlayan orman yangınlarının oluşturduğu dumanların okyanusu aşarak Güney Amerika ülkelerinden Şili, Arjantin, Peru'nun daha sonra da Güney Afrika kıyılarının havasını kirletmesi ve ardından 2020 yılının Ocak ayında tekrar Avustralya'ya gelmesi.
- C)** Hint Okyanusu'nun su sıcaklığının 2 derece artması sonucunda buharlaşmanın çok fazla olması ve Kenya'ya yılda yağın yağış miktarının 3 katının 4 günde yağması sonucu daha önce görülmemiş düzeyde sel ve su baskınlarının görülmesi.
- D)** Piknik sırasında söndürülmeyen mangaldaki küllerin rüzgârla birlikte çayırları yakması ve daha sonra yangının büyüyerek ormana ulaşmasıyla birlikte büyük bir orman yangını oluşması ve KKTC kadar bir alanın yanarak kül olması.

78.

Bir sınavda her biri 10 puan değerinde 10 soru sorulmuş ve öğrenciler yanıtlarını optik forma işaretlemişlerdir. Optik formla ilgili kurallar şöyledir:

Yanlış kabul edilecek işaretlemeler:

Doğru kabul edilecek işaretleme şöyledir:

Bu sınavın yanıt anahtarı ise şöyledir:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	C	B	A	D	C	D	D	B

Sınava giren öğrencilerden dördü, optik formu aşağıdaki biçimde işaretlemiştir.

1	☒	☐	☐	☐	1	☒	☐	☐	☐	1	☒	☐	☐	☐	1	☒	☐	☐	☐
2	☐	☒	☐	☐	2	☒	☐	☐	☐	2	☒	☐	☐	☐	2	☒	☐	☐	☐
3	☐	☒	☐	☐	3	☐	☐	☒	☐	3	☐	☐	☒	☐	3	☐	☐	☒	☐
4	☐	☐	☒	☐	4	☐	☒	☐	☐	4	☐	☒	☐	☐	4	☐	☒	☐	☐
5	☒	☐	☐	☐	5	☒	☐	☐	☐	5	☐	☒	☐	☐	5	☒	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☒	6	☐	☐	☐	☒	6	☐	☐	☐	☒	6	☐	☐	☐	☒
7	☐	☐	☒	☐	7	☐	☐	☒	☐	7	☒	☐	☐	☐	7	☐	☐	☒	☐
8	☐	☐	☐	☒	8	☐	☒	☐	☐	8	☐	☐	☐	☒	8	☐	☐	☐	☒
9	☒	☐	☐	☐	9	☐	☐	☐	☒	9	☐	☐	☐	☒	9	☐	☐	☐	☒
10	☐	☐	☒	☐	10	☐	☒	☐	☐	10	☒	☐	☐	☐	10	☐	☒	☐	☐
	SİBEL		ORHAN				SEVİNÇ										ERCAN		

Buna göre, bu dört öğrencinin sınav sonuçlarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Sevinç 70 puan almış ve en yüksek puanı alan öğrenci olmuştur.
 B) Sibel soruların yarısını doğru, yarısını yanlış işaretlemiştir ve 50 almıştır.
 C) Orhan, bazı soruları yanlış biçimde işaretlemişse de sınavdan 60 almıştır.
 D) Bütün sorulara doğru yanıt veren ve doğru işaretleme yapan tek öğrenci Ercan'dır.

79.

Sıfır Atık projesiyle birlikte;

- 1-Atıkların çevresel etkileri minimize edilecektir.
- 2-Atıklar geri dönüşerek ekonomimize katkı sağlayacaktır.
- 3-Geri kazanılan atıkların dönüşümü firmalara getiri sağlayacaktır.
- 4-Türkiye gelişmiş ülkeler sınıfına atık yönetimi konusunda girecektir.

Yukarıdaki Sıfır Atık Projesi'nin amaçları ve görselle aşamaları verilmiştir.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geri dönüşümde atıklar kategorilerine göre gruplandırılır.
- B) Geri dönüşüm yapan kuruluşlar biraz daha fazla harcama yapsa da doğaya katkıda bulunmuş olur.
- C) Türkiye bu projeler ile bulunduğu pozisyondan daha iyi bir pozisyona geçmiş olacaktır.
- D) Geri dönüşümle tarım da olumlu etkilenecektir.

80. ve 81. soruları aşağıdaki metne göre çözüünüz.

Defne ağacı, kokusundan dolayı çok sevilen, çalı türü bir ağaçtır. Akdeniz Bölgesi'nde iklimden dolayı bodur, çalı türü olurken diğer bölgelerde yetişenler küçük ağaçlar şeklinde olur. Defne ağaçları şifalı ağaçlardır. Kozmetik sektöründe ve yemeklere güzel koku vermesi için de kullanılır. Türkiye genel olarak dünya defne ihtiyacının %85'ini karşılamaktadır. Ülkemizce önemi büyük olan defne ağacı nasıl yetişir?

Ekilecek yer ve toprak isteği

Defne ağacının yetiştirilmesi için bölgenin deniz etkisinde olması gerekmektedir. Defne ağacı kışın don olmayan iklimleri sever. Defne ağaçlarının dişi ve erkeği olur. Belli bir alana dikilen ağaçlardan sadece bir tanesi erkek olsa yeterlidir ancak böyle çiçeklenebilirler.

Deniz olan, kışları çok soğuk olmayan bir bölgede yaşıyorsanız bahçenizde istediğiniz yere tohum olarak da ekebilirsiniz. Sadece ekilecek alanın havadar, esinti aldığına dikkat edilse yeterlidir. Bir daha yer değiştirmeyeceğiniz bir alan olmasında da fayda vardır. Köklendikleri zaman yer değiştirmeyi sevmezler. Hayvan gübresi verilebilenler daha güzel yetişmektedir.

Özkan Bey: Akdeniz Bölgesi'nde yaşıyor fakat yaşadığı ilin denize kıyısı yok oldukça içeride kalıyor.

Başak Hanım: Ege Bölgesi'nde yaşıyor, yaşadığı il yüksek olduğu için kışları hava sıcaklığı sıfırın altına düşüyor.

Güler Hanım: Marmara Bölgesi'nde kışları yoğun kar alan bir yerde yaşıyor.

Cemal Bey: Ege Bölgesi'nde yaşıyor, deniz kenarında olduğu için yılın büyük bir bölümü ılıman iklimle geçiyor.

80. Bu bilgilerden yola çıkarak defne ağacını aşağıdaki kişilerden hangisinin yetiştirmesi uygundur?

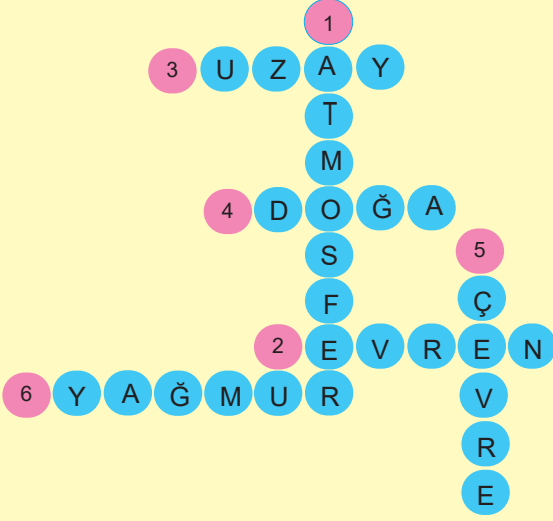
- A) Özkan Bey
- B) Başak Hanım
- C) Güler Hanım
- D) Cemal Bey

81. Bu metinden hareketle defne ağacıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akdeniz Bölgesi'nde küçük ağaçlar şeklinde yetişir.
- B) Ülkemizde ekonomik açıdan en önemli ağaçtır.
- C) Hem tohum hem de ağaç olarak dikilebilir.
- D) Yazları serin, kışları bol kar yağışlı iklimleri sever.

CEVAP ANAHTARI

1.

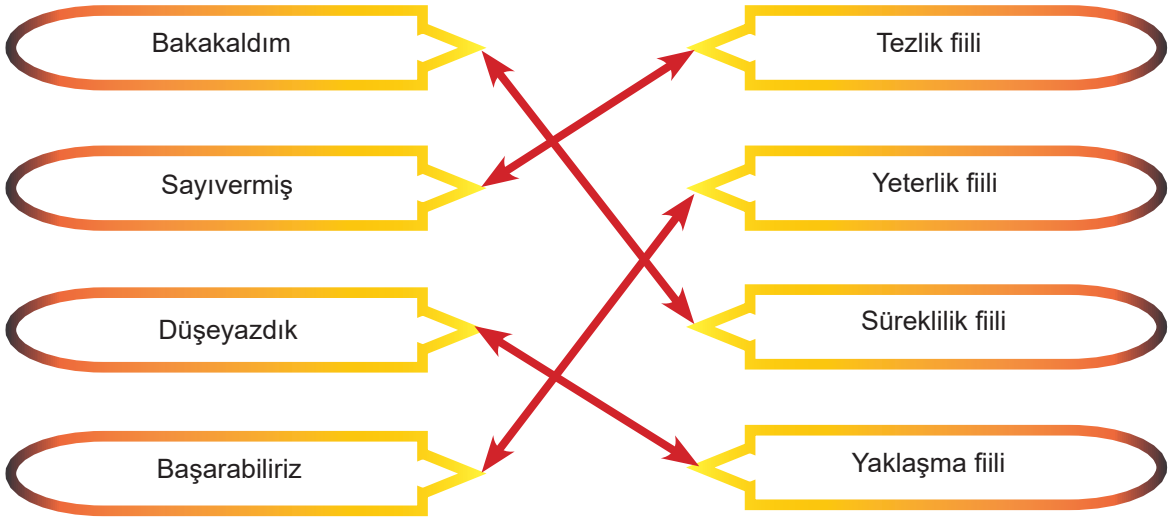

1. Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı.
2. Gök varlıklarının bütünü.
3. Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza.
4. Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat.
5. Bir şeyin yakını, dolayı, etraf.
6. Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumda olanı, yağar, yağış.

2.

3.

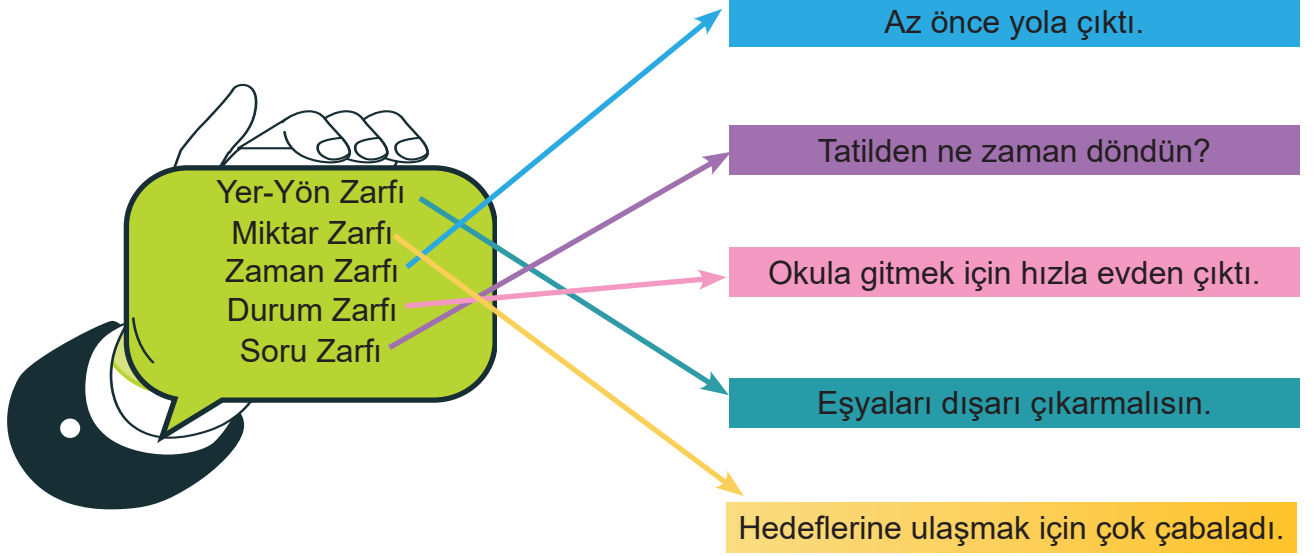
4.

5.

- D** Kurum ve kuruluş isimlerine gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.
- Y** Kendisinden sonra açıklama yapılacak olan cümlelerin sonuna noktalı virgül konur.
- Y** Soru işaretinden sonra küçük harfle başlanır.
- Y** Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin sözünden önce kısa çizgi kullanılır.
- D** Tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta konur.

6.

7.

Dilimizde birçok farklı konuyla ilgili çok sayıda deyim bulunmaktadır. Söz gelimi beklemedik bir durum karşısında heyecanlanmak, hayranlık duymak **ağız dili tutulmak** deyiimiyle; bir şeye ulaşmayı veya bir şeyi yapmayı çok istemek **can atmak** deyiimiyle; herhangi bir olay karşısında hiçbir tepki göstermeyerek işe karışmamak **seyirci kalmak** deyiimiyle; herhangi bir durum karşısında sıkılıp bunalmak **içi daralmak** deyiimiyle ve bir şeyi düşünmek, tasarlamak **aklından geçirmek** deyiimiyle ifade edilir.

8.

9.

a)

Bugün öğleden sonra resim çalışmalarımız olacak. → zaman zarfı

b)

Geyikler, taze otları iştahla yiyorlardı. → durum zarfı

c)

Ağaç, tavşan yesin diye birkaç elmasını aşağı düşürdü. → yer-yön zarfı

d)

Fidanlarımız sizce bu yıl ne kadar uzar? → soru zarfı

e)

Otobüs gecikince durakta biraz bekletiler. → miktar zarfı

10.

A

diline pelesenk etmek

B

baş göstermek

C

yaş tahtaya basmamak

D

sütten ağız yanmak

E

kolları sıvamak

F

çalışıp çabalamak

Belirmek, ortaya çıkmak, zuhur etmek, vuku bulmak.

B

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

Aynı şeyi durmadan ve her yerde tekrarlamak.

A

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

Bir işte uyanık davranarak aldanmamak.

C

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

Çok gayret göstermek

F

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

Bir iş yapmaya güçlü bir biçimde, istekle hazırlanmak.

E

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

Bir olaydan gerekli dersi alarak uyanık davranmak.

D

Cümlem:

_____

Öğrenci Yorumu

_____
_____
_____
_____
_____

11.

Feride, az önce ablamla birlikte **yukarı / dışarı** çıktı.

Bu kalenin surları acaba **nasıl / niçin / ne zaman** yapıldı?

Proje ödevlerimizi **yarın / haftaya / bugün** teslim edeceğiz.

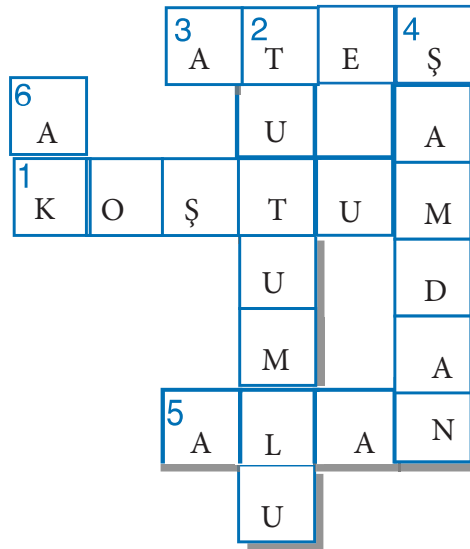
Amaçladığımız büyük başarıları ancak **çalışarak / azmederek** ulaşabiliriz.

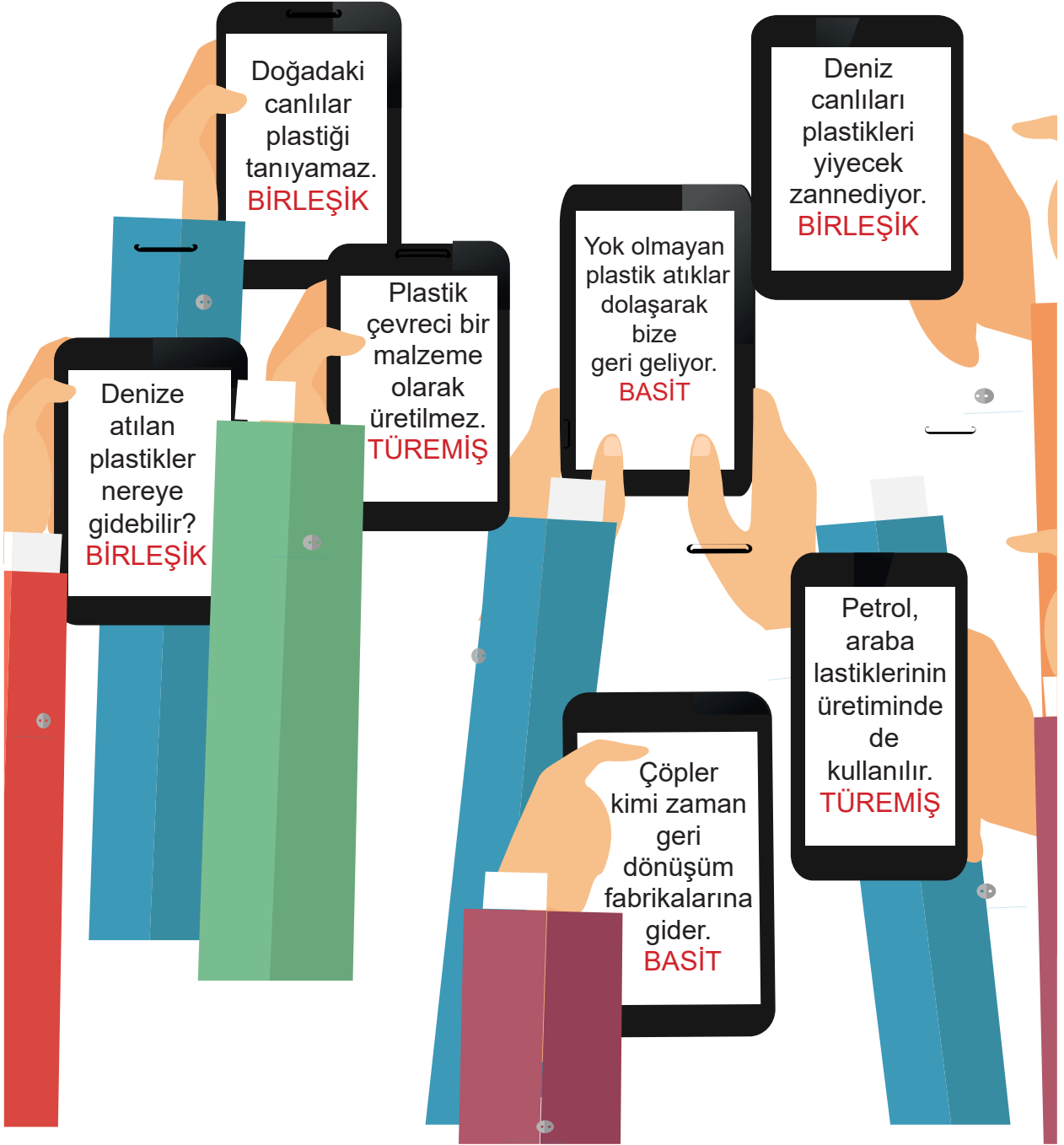

Barış Manço'nun şarkılarını ben de **çok / hep** dinlemiştir.

12. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

14.

Doğanın
değerini gerçekten biliyor muyuz(?)
Bana kalırsa bilmiyoruz(.)
Eğer bilseydik çöplerimizi(,) atıklarımızı ona göre yok etmez
miydik(?)
Çevrenizde kaç kişi atıklarını
geri dönüşüme göndermiş(,) kaç tane atıkları
değerlendirmiş(?) Bu yüzden
şunu hiç
unutmayın(:)
Doğa(,) yeri
doldurulamayan
bir
varlıktır(.)

15.

İŞ (KILIŞ)

Anlatmak

Görmek

Sormak

Dinlemek

DURUM

Çıkmak

Uyanmak

Gitmek

Uzanmak

Gülmek

OLUŞ

Solmak

Ağarmak

Paslanmak

16.

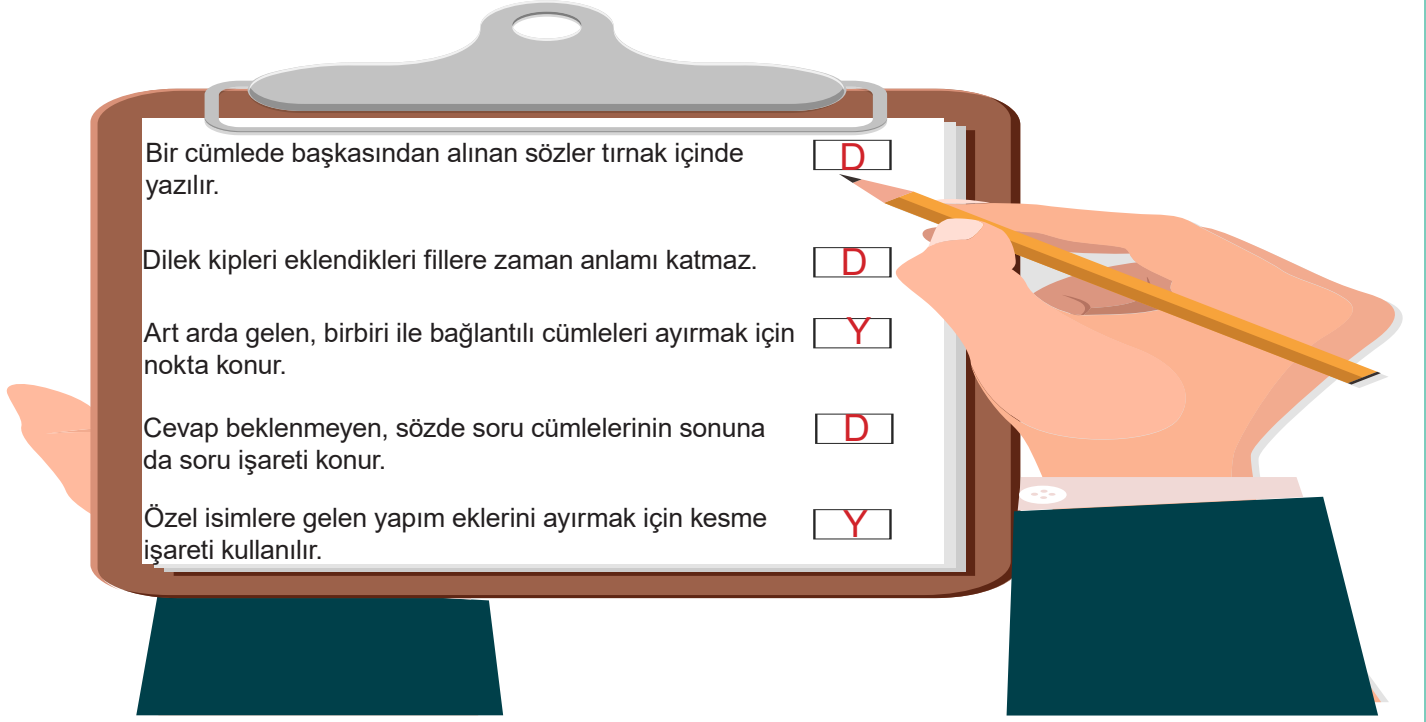
17.

S A Y G I

Cümleler	iş	DURUM	OLUŞ
Arkadaşlar, pet şişeleri alın yerden!	☒	☐	☐
Parkta temiz çimenlere uzandı.	☐	☒	☐
Küçük çocuk, çöpleri yerden alınca şaşkırdılar.	☐	☒	☐
Bahçe temizliğinden sonra acıktım.	☐	☐	☒
Gazeteleri geri dönüşüm kutusuna attı.	☒	☐	☐

19.

Bir cümlede başkasından alınan sözler tırnak içinde yazılır. D

Dilek kipleri eklendikleri fiillere zaman anlamı katmaz. D

Art arda gelen, birbiri ile bağlantılı cümleleri ayırmak için nokta konur. Y

Cevap beklenmeyen, sözde soru cümlelerinin sonuna da soru işareti konur. D

Özel isimlere gelen yapım eklerini ayırmak için kesme işareti kullanılır. Y

20.

Süreklilik Fiili

3.

Öyle kendinden emin konuşuyordu ki mangalda kül bırakmıyordu.

Yardımcı Eylemle Yapılan Birleşik Fiil

4.

Ağabeyimin dikkatsizliği yüzünden halı yanayazdı.

Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil

1.

Bu yöreye ait dünden bugüne birçok efsane anlatılalmış.

Yaklaşma Fiili

2.

Sesleri artık daha iyi fark ediyorum.

21.

Doğa ile iç içe olmak gerektiğini ne güzel anlatmıştır Mevlâna: "Gelin bağlara, yeşiller kuşanan doğayı görün. Her köşede bir çiçek dükkânı açan doğayı görün. Güller gülerek sesleniyor güllere, susarak doğayı görün."

Mevlâna

TANIK GÖSTERME

Gelin gibi süslenmişti tüm ağaçlar. Yazın gelişini kutluyorlardı. Haylaz bir çocuk gibi uğuldayan rüzgâr, çınar ağacının gür dallarının okşuyordu şefkatle.

BENZETME

Türkiye'nin orman bakımından en fakir bölgesi Güneydoğu Anadolu iken en zengin bölgesi Karadeniz'dir.

KARŞILAŞTIRMA

Bazı atık maddeler doğada binlerce yılda bile yok olmuyor. Plastik atıklar 1000 yıl, pet şişe 400 yıl, sakız 5 yıl ila 25 yıl arasında doğada kaybolmaktadır. Bu nedenle çöplerimizi doğaya atmadan önce iki defa düşünmeliyiz.

SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA

22.

1. Plastik dayanıklı olmasının yanı sıra oldukça da ucuzdur. **HATTA** o kadar ucuzdur ki çoğu plastik ürün yalnızca bir kez kullanılmak üzere üretilir.

2. Bu kadar çeşitli kullanım alanına rağmen plastik hiç de çevreci bir malzeme değildir **ÇÜNKÜ** plastik doğada biyolojik olarak çözünmez.

3. Rüzgâr ve yağmur yüzünden sürüklenmiş çoğu çöp, denizlere ve okyanuslara kadar taşınır **ANCAK** yolculukları burada da bitmez.

4. Plastik parçaları içtiğimiz suya ya da yediğimiz balığa geçiyor **YANİ** düşünmeden attığımız plastik çöpler, uzun yollardan geçip bizim tabağımıza geri geliyor.

Zarfların eş anlamlısı belirteçtir.

Yer-yön zarfları durum ekiyle birlikte kullanılırsa zarf değil, isim görevi yapar.

“Dolu, hızlı hızlı yağıyordu.” cümlesinde ikileme, sıfat görevinde kullanılmıştır.

Zaman zarfları eylemlerin zamanını belirtir.

“Ödevlerini bitirince buluşalım.” cümlesinde zarf yoktur.

24- C
25- C
26- A
27- D
28- B
29- D
30- B
31- A
32- D
33- C
34- C
35- B
36- B
37- A
38- B
39- D
40- C
41- B
42- B
43- C
44- C
45- D
46- A
47- B
48- C
49- B
50- C
51- A
52- B
53- D
54- A
55- B
56- D
57- A
58- C
59- B
60- C
61- D
62- C
63- A
64- D
65- A
66- C
67- C
68- C
69- D
70- D
71- C
72- D
73- B
74- D
75- C
76- C
77- B
78- A
79- B
80- D
81- C

meb.gov.tr